karklo lapo formos ietigaliai, 2 kalavijų fragmentai, 3 peiliai, pentinas ir kt. (39 pav.) Iš viso degintiniame kape aptikta daugiau nei 100 įvairių dirbinių ar jų fragmentų. Dalis dirbinių sulankstyti. Sprendžiant pagal įkapių sudėtį, kape galėjo būti palaidoti 3 mirusieji. Neabejotina, jog kape buvo palaidotas vyras, taip pat vaikas, nes aptikta nemažai vaikiškų apyrankių, be to, dalis suaugusiųjų apyrankių buvo specialiai perdirbtos į vaikiškas. Kape rastas audimo įrankis bei keli emalės karoliai leidžia spėti, kad jame drauge galėjo būti palaidota ir moteris.

Griautinio kapo 4 duobės kontūras pradėjo ryškėti 60 cm gylyje, o dugnas pasiektas 70–75 cm gylyje. Duobė ovalo formos, 100 cm ilgio bei 50 cm pločio, orientuota ŠV–PR kryptimi. ŠV duobės dalyje, ties viduriu, rastas sveikas lipdytas puodelis. Mirusiojo kaulų ar degėsių neaptikta. Kapas priklausė vaikui.

Kapai datuojami X–XI a.

Atsitiktinai rasta vytinių antkaklių fragmentų, juostinės apyrankės fragmentas, 2 įvijiniai žiedai, 4 ietigalių, 2 kalavijų rankenų, 5 kalavijų ašmenų fragmentai, 2 balno kilpos, pentinas, gintarinis karolis ir kt.

Viešvilės kapinynas, datuojamas X–XI a., priklauso Nemuno žemupio skalvių etnokultūrinei grupei. Per ketverius kapinyno tyrimo metus ištirtas 230 m^2 plotas, rasti 4 mirusiųjų kapai bei daugybė atsitiktinių radinių, kurie koncentravosi Š, ŠR kalvos dalyje, t. y. aukščiausioje kalvos vietoje. Paaiškėjo, kad paminklas stipriai apardytas, tačiau tikėtina, jog dar gali būti išlikę sveikų kapų. Todėl kapinyną būtina saugoti arba, esant galimybei, ištirti likusią jo dalį.

VIEŠVILĖ CEMETERY

In 2002 TIM continued the archaeological explorations of Viešvilė Barrow Cemetery (Jurbarkas district). The area of 151 m^2 was explored (5 trenches). One cremation and one inhumation of a child were found. The graves are dated to the 10th–11th centuries.

KALNIŠKIŲ KAPINYNAS

Vytautas KAZAKEVIČIUS

2002 m. buvo tęsiami Kalniškių (Raseinių r., Ariogalos sen.) kapinyno (AV 1934) tyrinėjimai, kurie pradėti 1985 ir tęsti 1989–2001 m. (žr. *ATL 1984 ir 1985 metais*, V., 1986, p. 52–53; *ATL 1988 ir 1989 metais*, V., 1990, p. 83; *ATL 1990 ir 1991 metais*, V., 1992, t. 1, p. 99–103; *ATL 1992 ir 1993 metais*, V., 1994, p. 154–158; *ATL 1994 ir 1995 metais*, V., 1996, p. 111–115; *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 198–201; *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 257–261; *ATL 2000 metais*, V., 2001, p. 100–101; *ATL 2001 metais*, V., 2002, p. 120–122).

Tyrinėjimams buvo pasirinktas plotas R kapinyno pakraštyje, prišliejant naują perkasą (LXVI) prie 2000 ir 2001 m. tyrinėtų perkasų. Jos dydis – 5x13 m, t. y. 65 m^2.

Perkasa LXVI apmatuota į R nuo 2001 m. tyrinėtos perkasos XL ir į Š nuo 2000 m. tyrinėtos perkasos XLI. Su pirmąja tiriamoji

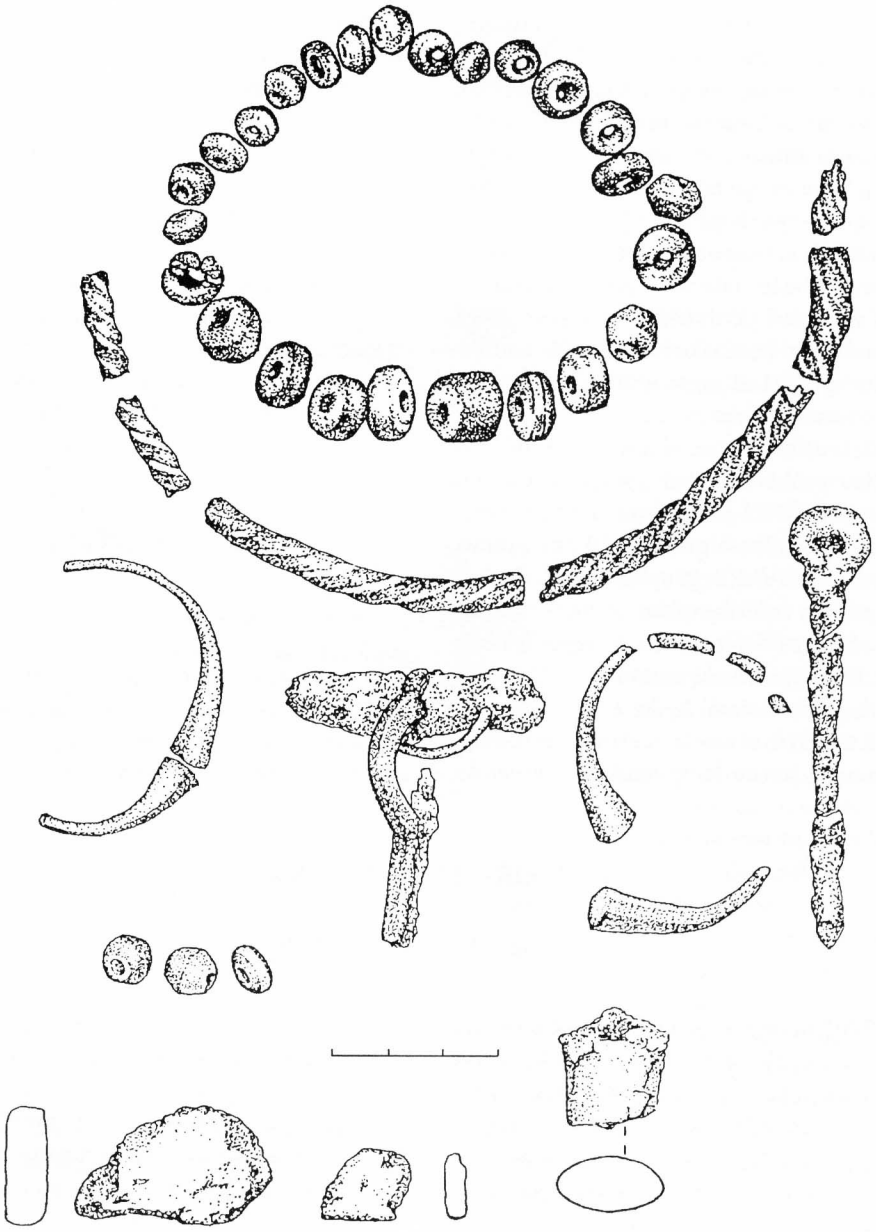

40 pav. Kapo 250 radiniai. *I. Burinskaitės pieš.*
Fig. 40. 250 grave finds.

perkasa ribojasi V šonu ties kvadratais A – 1–13, su 2000 m. ištirta perkasa – P galu ties kvadratais A, B, C, D, E – 1–5.

Perkasos Š ir P galuose 30–40 cm gylyje išryškėjo tamsios, permaišytos su degėsiais žemės dėmės.

Perkasos Š gale dėmė apėmė kvadratus A, B, C, D, E – 1–4. Joje sporadiškai pasklidę vidutinio dydžio akmenys, kurie nesudaro jokios sistemos ir greičiausiai patekę atsitiktinai. Padarius šios duobės skersinį pjūvį paaiškėjo, kad jos gylis – 50 cm. Joje nieko neaptikta. Duobė susiformavo ne priešistoriniais laikais ir su kapinynu nieko bendra neturi. Analogiška duobė yra ir perkasos P gale. Ji – 5 m ilgio ir 2,4 m pločio, ovalo formos, orientuota ŠV–PR kryptimi. Joje taip pat aptikta keletas įvairaus dydžio sporadiškai pasklidusių akmenų. Šios duobės gylis yra 30 cm. Ji taip pat ne priešistorinės žmonių veiklos rezultatas.

Perkasos vidurinėje dalyje surasti 3 griautiniai kapai. Du iš jų datuotini viduriniojo geležies amžiaus pirmąja puse (250 ir 252), vienas – 251 – vėlyvuoju neolitu(?). Jame aptikta virvelinės keramikos puodo šukė.

Mirusieji laidoti stačiakampio ir trapecijos formos, 170x75, 180x80 ir 250x130x85 cm dydžio duobėse, orientuotose PR–ŠV ir R–V kryptimis.

Kapo 250 duobės pakraščiais aptikti 4 akmenys, buvę atremti į lentinį stačiakampį 145x40 cm dydžio karstą. Mirusysis vaikas (aptikti pieniniai vaiko dantys) palaidotas galva į PR, aukštielninkas, su gintarinių karolių apvara ir žalvarine antkakle tordiruotu lankeliu, žalvarine lankine ilgakoje sege lieta užkaba su pririštais trimis gintariniais karoliais bei geležiniu lazdeliniu smeigtuku ant krūtinės, dviem žalvarinėmis storagalėmis apyrankėmis ant abiejų rankų ir žalvariniu juostiniu žiedu ant vienos iš jų (40 pav.). Kapo 251 duobės dugne, apie 100 cm gylyje aptikta nedaug smulkių degėsių ir virvelinės keramikos puodo šukė. Kaulai visiškai sunykę, todėl smulkesnės laidosenos detalės ir laidojimo kryptis neaiški. Kape 252 mirusysis buvo orientuotas R kryptimi. Jam ant krūtinės rasti du geležiniai lazdeliniai smeigtukai.

Užkasant tirtąją perkasą aptikta pusė sidabrinės storagalės apyrankės.

Kalniškių kapinynas nebaigtas tyrinėti. Jo tyrimai bus tęsiami.

KALNIŠKIAI CEMETERY

During the season of 2002 in the Kalniškiai cemetery the LII expedition excavated the area of 65 m^2. Totally 3 burials were unearthed. Two of them are dated to the 5th century A.D., one to the period of Late Neolithic.

KALNUVĖNŲ KAPINYNAS

Algimantas MERKEVIČIUS, Rėda NEMICKIENĖ, Julius KANARSKAS

Kalnuvėnų kapinynas (Klaipėdos r.) archeologinėje literatūroje Spirkių, Kalnuočių ir Kalnuvėnų kaimo kapinyno vardu žinomas nuo XIX a. pabaigos (I–XIII a. pilkapynai ir senkapiai, *LAA,* V., 1977, t. 3, p. 106, Nr. 663; P. Tarasenka, *Lietuvos archeologijos medžiaga,* K., 1928, p. 237). Iš suardytų kapų į Prūsijos muziejų pateko VII–IX a. papuošalų.

Remiantis archeologine literatūra, 1972 m. jis buvo paskelbtas vietinės reikšmės archeo-